Tasfiye

Tasfiye nedir?

Gümrük idaresi tarafından yakalanan kaçak mallar ile yasal yollarla Türkiye'ye getirilen, ancak gümrük işlemleri mevzuata uygun şekilde tamamlanmayan mallar "tasfiyelik hale gelen eşya" olarak nitelendirilir. Bu eşya gümrük idaresi tarafından gümrük mevzuatında belirtilen yöntemlerle tasfiye edilir.

Hangi Eşya Tasfiye Edilir?

Gümrük mevzuatına göre, aşağıda belirtilen eşya tasfiye edilir:
1. Yolcu eşyasına mahsus gümrük ambarlarındaki bekleme süresi üç ayı geçen yolculara ait eşya,
2. Gümrük Kanunundaki süreler içinde kendilerine gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayini için gerekli işlemlere başlanmamış eşya,
3. Fikri ve sınaî mülkiyet haklarının korunmasına ilişkin mevzuat uyarınca gümrük işlemleri durdurulan ve yetkili mahkemece alınan karar doğrultusunda tasfiye edilmesi gereken eşya,
4. Tahlilden arta kalan ve tahlil sonuçlarının ilgilisine bildirilmesinden sonra bir ay içerisinde alınmayan numunelik eşya,
5. Gümrük beyannamesi tescil edilen ancak, süresi içinde işlemleri tamamlanmayan eşya,
6. Gümrük antrepolarında bulunan ve gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım tayin edilmesine ilişkin beyannamenin tescilinden sonra otuz gün içinde işlemleri bitirilmeyen eşya,
7. Antrepolarda, gümrük idaresince belirlenen bekleme süresi dolan eşya,
8. Antrepolarda yapılan sayım sonucunda fazla çıkan ve bu fazlalığın geçerli nedenlerden ileri geldiğine gümrük idaresince kanaat getirilemeyen eşya,
9. Gümrüğe terk edilen eşya ile gümrüğe terk edilmiş sayılan eşya,
10. Posta gönderileri ile gelen ve süresi içinde alıcısı veya göndericisi tarafından kabul edilmeyen eşya,
11. İlgili maddelerine göre, kanuni bekleme süreleri bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, çabuk bozulma ve telef olma tehlikesine maruz bulunan veya saklanması masraflı ve külfetli olan eşya,
12. Özet beyan veya özet beyan olarak kullanılan belgelerdeki kayıtlı miktara göre fazla çıkan kapların mahrecinden yanlışlıkla fazla olarak yüklenmiş olduğunun, gümrük idaresince belirlenecek süre içinde kanıtlanamaması halinde el konulan eşya,
13. Türkiye Gümrük Bölgesine giriş yapan taşıt içerisinde özet beyan verilmeksizin eşya getirildiğinin gümrük idaresince belirlendiği veya eşyanın boşaltılmasına izin verilmesinden sonra gümrük idaresine bildirildiği ve bu eşyanın verilmiş olan özet beyanlardan biri ile ilişkili olmadığının anlaşıldığı hallerde, eşyanın yanlışlıkla mahrecinden fazla olarak yüklenmiş olduğu gümrük idaresince belirlenecek süre içinde kanıtlanamaması halinde el konulan eşya,
14. Eşyanın genel düzenleyici idari işlemlerle ithalinin yasaklanmış olduğunun tespiti halinde el konulan eşya,
15. Eşyanın ithali, lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olduğu halde uygunluk ve yeterlilik belgesine tabi değilmiş veya belge alınmış gibi beyan edildiğinin tespit edilmesi halinde el konulan eşya,
16. Gümrük antrepolarındaki eşyanın, antrepo beyannamesinde beyan edilenden belirgin bir şekilde farklı cinste eşya olduğunun tespiti halinde, eşya
17. 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri uyarınca tasfiye edilebilecek duruma gelen eşya,
18. 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri uyarınca el konulan eşyanın mahkemesince sahibine iadesine karar verilmesi halinde, eşyanın teslim alınması için ilgilisine yapılan tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde teslim alınmayan eşya.

Tasfiye nasıl yapılır?

Tasfiye edilecek eşya için öncelikle eşyanın, insan, bitki, hayvan ve çevre sağlığı yönünden ülkeye girişinde bir sakınca bulunup bulunmadığı araştırılır. Bunun sonucuna göre eşyanın nasıl tasfiye edileceği belirlenir. Tasfiye edilecek eşya, aşağıda belirtilen 6 yöntemden birisi kullanılarak tasfiye edilir.
1) İhale yoluyla satış,
2) Yeniden ihraç amaçlı satış,
3) Perakende satış,
4) Kamu kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere tahsis,
5) Özel yol,
6) İmha.

Yeniden ihraç amaçlı satış yoluyla tasfiye nasıl yapılır?

İthalatı yasak veya kısıtlamaya tabi olan eşya yeniden ihraç edilmek üzere satılır. Bu satışın şartları şunlardır:
• Perakende satış kararı ya da ihale ilanından önce eşya sahibi tarafından başvurulmalıdır.
• Eşyanın CIF bedelinin %1'i ve eşyanın bulunduğu işletmecinin hizmet karşılığı alacakları ve diğer giderleri ödenmelidir.
• Eşya 30 gün içinde gümrük denetiminde yurtdışına çıkarılmalı veya bir gümrük rejimine tabi tutulmalıdır. Eşya yurt dışı edilmez ise yeniden ihraç edilmek üzere ihale yoluyla satışa çıkartılır.

Tasfiye edilen ve perakende satışına karar verilen eşyalar nerede satılır?

Tasfiye edilen ve gümrük idaresi tarafından perakende satışı yapılabilecek nitelikte olduğu belirlenen eşya, gümrük idaresi tarafından İstanbul'da iki adet (Erenköy ve Sirkeci), Ankara, Edirne ve Kocaeli'de ise birer adet olmak üzere kurulmuş olan toplam 5 adet perakende satış mağazasında satışa sunulur. Perakende satış mağazalarının adresleri aşağıdaki gibidir:
Edirne Satış Mağazası: Mithatpaşa Mahallesi, Arif Paşa Cad. No: 20, Edirne
İstanbul (Sirkeci) Satış Mağazası: Hocapaşa Mahallesi, Ebusuud Cad. No:21, Sirkeci,
İstanbul Erenköy Perakende Satış Mağazası: Dudullu Cad. Vali Muammer Güler Öğrenci Yurdu Karşısı, Ataşehir, İstanbul
Ankara Satış Mağazası: Anafartalar Çarşısı, 3. Kat, Ulus,
Ankara Kocaeli Satış Mağazası: Ömerağa Mahallesi, Şahabettin Bilgisu Caddesi, No: 39, Kocaeli

Bu mağazalardan kimler alış veriş yapabilir?

Mağazalardan alış veriş yapılması konusunda herhangi bir sınırlama yoktur. Mağazalar halka açık olup isteyen herkes buralardan alış veriş yapabilir.

Bu mağazalarda satılacak eşya nasıl belirlenir?

Tasfiyelik hale gelen eşyadan hangilerinin perakende satılacağı gümrük idaresi (Tasfiye İşletme Müdürlükleri) tarafından belirlenir. Tasfiyelik hale gelmiş olan, perakende satışa uygun olan ve doğrudan vatandaşın tüketimine sunulabilecek nitelikteki eşyanın perakende satışına karar verilir. Bu kapsamda, elektronik eşya, mutfak eşyası, giyim eşyası, ev eşyası, kırtasiye malzemesi ve benzeri eşya perakende olarak satılmaktadır. Ekonomik ömrünü tamamlamış, kirli, yırtık, parçası noksan, kırık, çalışmaz vb. durumdaki ve kullanım alanı olmayan eşya için ise perakende satış kararı alınmaz. Bu tür eşya diğer yollarla tasfiye edilir.

Gümrüklerde yakalanan cep telefonları ve bilgisayarlara ne oluyor?

Kaçakçılık şüphesi ile yakalanan ve el konulan eşya için Mahkeme tarafından müsadere kararı verilirse veya eşyaya el konulmasından itibaren 6 ay içinde kovuşturma sonuçlanmazsa bu eşya tasfiyelik hale gelir. IMEI numarası olan cep telefonları satışa sunulmadan önce Bilgi Teknolojileri Kurumu sisteminden IMEI numaraları kontrol edilir. IMEI numarasının daha önce kaydının bulunması halinde eşya imha edilir. Bilgi Teknolojileri Kurumu sisteminde kaydı bulunmayan cep telefonlarının IMEI kaydı yapılarak satışa sunulur. Bu durumdaki eşya, gümrüklenmiş değeri üzerinden satışa esas bedeli hesaplanarak açık artırma suretiyle yapılan ihalelerde satışa sunulmaktadır. Bu ihalelerde, satışa esas bedelinin en az %75'i kadar teklif alırsa satılmakta, satışa esas bedelinin %75'inin altında bir teklif alınması durumunda eşya perakende satış mağazalarında satılabilecek nitelikte ise teklif bedeli üzerinden tasfiye işletme müdürlüklerince satın alınarak piyasa koşullarına göre yeniden belirlenen fiyatlardan mağazalarda halka satılmaktadır.

Mağazada satılan eşya hakkında internetten bilgi alabilirsiniz:

Mağazalarımızda perakende olarak satılan eşyaya dair bilgiye Ticaret Bakanlığı'nın internet sayfasından (www.gtb.gov.tr) ulaşmak mümkün olduğu gibi doğrudan Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğünün internet sayfasından (http://tasfiye.gtb.gov.tr/) da ulaşabilirsiniz. Genel Müdürlüğün web sayfasında yer alan "Satış Sorgulama" bölümünden önünüze gelecek olan "perakende satış sorgulama" ekranını seçtiğinizde hangi mağazada hangi cins, marka ve model eşyanın hangi tarihte satışa sunulacağı, stok miktarları gibi bilgilere ulaşılması mümkün bulunmaktadır.

Mağazada satılacak eşyanın fiyatı nasıl belirlenir?

Mağazalarda satılacak eşyanın fiyatı işletme müdürlüklerinde oluşturulan bir komisyon tarafından belirlenir. Fiyat belirlenirken: a) Piyasa konjonktürü, b) Arz ve talep durumu, c) Piyasadaki benzeri ürünlerin fiyatları, ç) Sürüm imkanı, d) İmal edildiği yılı, e) Son kullanma tarihi, f) Kullanılmış olup olmadığı, g) Orijinal ambalajında olup olmadığı, ğ) Hasar durumu, h) Servis durumu, yedek parça ve onarım imkanı, gibi unsurlar göz önünde bulundurulur. Eşyanın satış durumuna göre onbeş günlük sürelerle değerlendirme yapılarak fiyat aşağı ve yukarı çekilebilir. Satışa sunulduğu tarihten itibaren doksan gün içinde perakende satılma imkanı olmadığı anlaşılan eşya ihale yoluyla satılarak veya diğer yollarla tasfiye edilir.

Mağazada satılan eşyanın iadesi mümkün müdür?

Bu mağazalar, tasfiyelik hale gelen eşyanın perakende satış yöntemiyle tasfiye edilmesini sağlamak üzere kurulmuştur. Bu nedenle, bu mağazaların birer ticari işletme olarak düşünülmemesi gereklidir. Bu mağazalar, eşyanın tasfiyesi konusunda gümrük mevzuatının gümrük idaresine verdiği belirli yetkilerin kullanılmasını ve belirli görevlerin yerine getirilmesini sağlayan araçlar olarak değerlendirilmesi yerinde olacaktır. Bu nedenle, bu mağazalarda perakende satışa sunulan her eşya 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri uyarınca "özürlü" ibaresi ile satılır. Bu durum, alıcılara verilen fatura, fiş veya satış belgesi üzerinde de gösterilir. Eşyanın "özürlü" olarak satılması ve bu satışın bir tasfiye işlemi niteliğinde olması nedeniyle eşyanın mağazaya iade edilmeesi mümkün değildir. Ancak, eşyanın özürlü olması dışında belirtilen niteliklere uygun olmaması veya eşyanın tescile/kayda tabi olmasına rağmen tescilin/kaydın yapılamaması halinde satışı takip eden yedi gün içinde alıcının talebi ve işletme müdürünün uygun görmesi üzerine satış iptal edilerek, eşya geri alınır ve bedeli iade edilir. Eşyanın satıldığı haliyle geri alınamadığı durumlarda satış iptal edilmez.

Mağazadan eşya alımında bir sınırlama var mıdır?

Mağazalardan yaptığımız satışların amacı, - Satışa sunulan eşyanın mümkün olduğunca çok kişiye ulaştırılmasını sağlamak ve - Bir ekonomik değeri, bir eşyayı uygun zaman ve fiyatla satışa sunarak ülke ekonomisine kazandırmaktır. Bu nedenle, mağazalarda satış miktarlarında herhangi bir

sınırlama bulunmamaktadır. Bununla birlikte, gerek mağaza içi stok durumu gerekse eşyaya olan talep göz önünde bulundurularak satış hızı yüksek olan eşyanın daha geniş müşteri kitlesine satışı yapılmaktadır. Burada, satışı yapılan eşyanın devamının olmaması nedeniyle alıcılar tarafından eşyanın belli kişilere satıldığı algısının oluşmaması amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, mağazalarda satışa sunulan eşyaya, talep ve stok durumuna göre değişen miktar sınırlamaları uygulanabilmektedir.

"Tahsis yoluyla tasfiye" ne anlama gelir?

Özelliği itibariyle belirli kamu kurum ve kuruluşlarının kullanabileceği eşyanın ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına veya özel kanunla kurulmuş olan vakıf ve derneklere bedelsiz olarak tahsis edilmesi mümkündür. Eşyanın bu şekilde tasfiye edilmesi "tahsis yoluyla tasfiye" olarak adlandırılır.

"Özel yolla tasfiye" ne anlama gelir?

Tasfiyeye tabi tutulan her türlü eşya, gümrüklenmiş değerinin %75'i üzerinden kamu kurum ve kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere satılabilir. Bu konudaki talepler Ticaret Bakanlığı tarafından değerlendirilir. Bu yolla satılan eşya teslim alınmazsa diğer yollarla tasfiye edilir.

İmha yoluyla tasfiye ne anlama gelir?

İmha edilmesi gereken eşya; • Tasfiye işletme idaresinin depolarında veya Gümrük laboratuvar müdürlüklerinde ise tasfiye idaresi tarafından, • Gümrük müdürlüğü veya işletmecilerin depolarında ise gümrük müdürlüğü tarafından, • Yediemine teslim edilmişse, eşyayı yediemine teslim eden gümrük idaresi tarafından, imha edilir. İmha giderleri eşya sahibinden tahsil edilir. Sahibine ulaşılamayan eşya, sahipsiz eşya ve imha giderlerinin eşya sahibinden karşılanamadığı durumlarda imha giderleri eşyayı muhafaza eden işletmeci tarafından karşılanır. İşletmeci, bu giderler için eşya sahibine rücu edebilir. Tasfiye İşletme İdaresine ait tasfiye ambarlarındaki eşya ile kaçak eşyanın imha giderleri tasfiye idaresince karşılanır. Eşya, nitelik ve özelliklerine göre, çevrenin korunmasına ilişkin mevzuat hükümleri çerçevesinde tamamen değersiz veya kullanılamaz hale getirilerek imha edilir.

Not: Bu sayfada yer alan metinler, görseller ve videolar, yalnızca bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup, gümrük ve dış ticaret mevzuatı hükümleri yerine geçmez. Bu sayfada yer alan bilgilerle ilgili yasal düzenleme; 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve bu Kanuna bağlı ikincil mevzuat'ta yer almaktadır.